

From: "Hartikainen Mikko, OPH" <Mikko.Hartikainen@oph.fi>
To: "riina keto-tokoi" <riina.keto-tokoi@csc.fi>
Sent: Wednesday, 5 October, 2022 09:27:44
Subject: VL: OKSA-sanastotyö / käsitteet Maksullinen palvelutoiminta ja Kaupallinen koulutustoiminta

Hei Riina

Lähetän tässä kollegalta saamiani näkökulmia käsitteisiin ”Maksullinen palvelutoiminta” ja ”Kaupallinen koulutustoiminta”.

Tämän johdosta minua pohdituttaa, pitäisikö kaupallinen toiminta -käsitettä vielä mieltä uudelleen? Jos maksullisen palvelutoiminnan lisäksi, rinnalle tarvitaan toinen käsite, niin olisiko se esim. taloudellinen (koulutus)toiminta? En tiedä tarkemmin tämän käsitteen historiaa, mistä kaupallinen koulutustoiminta-käsite juontaa juurensa.

Mikko H.

Lähettäjä: Hänninen Seppo (OPH) <seppo.hanninen@oph.fi>

Lähetetty: tiistai 4. lokakuuta 2022 14.21

Vastaanottaja: Hartikainen Mikko (OPH) <Mikko.Hartikainen@oph.fi>; Matilainen Leena (OPH) <leena.matilainen@oph.fi>

Kopio: OPH_lista_Vos-tiimi <vos-tiimi@oph.fi>

Aihe: VS: OKSA-sanastotyö / käsitteet Maksullinen palvelutoiminta ja Kaupallinen koulutustoiminta

Hei,

Ammatillisen koulutuksen osalta maksullinen palvelutoiminta ja ”kaupallinen” toiminta ovat osin eri asioita ja käsite ”kaupallinen toiminta” on hieman vieras.

Ammatillisen koulutuksen laki uudistettiin vuoden 2018 alusta ja siinä on mielestäni määritelty ammatillisen koulutuksen lain näkökulmasta käsitteen ”**maksullinen palvelutoiminta**” tarkoittavan **järjestämisluvan mukaisen koulutuksen myyntiä toiselle koulutuksen järjestäjälle**. Lain perusteluissa puhutaan myös siitä, että muuta kuin järjestämisluvan mukaisen

koulutuksen järjestämistä ei laissa rajoiteta ja tästäkin koulutuksesta käytetään lain perusteluissa tosin termiä ”maksullinen palvelutoiminta”.

EU:n valtiontukea koskevassa säätelyssä puhutaan taloudellisesta toiminnasta ja ei-taloudellisesta toiminnasta. Koulutus jonka järjestäminen ei vaadi ”järjestämislupaa” ja johon ei kohdisteta valtiontukea on määritelmän mukaan taloudellista toimintaa. Kilpailusäännöissä tarkoitettua taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan tietyillä markkinoilla.

Lähtökohtana on, että ammatillisen koulutuksen järjestäjän taloudellisessa toiminnassa otetaan huomioon EU:n kilpailu- ja valtiontukisääntöjen periaatteet. Näihin periaatteisiin sisältyvän ristiinsubventointikiellon mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjän taloudellista toimintaa ei voida tukea julkisin varoin.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) 8§:n mukaisesti ammatillisen koulutuksen järjestäjän, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa muutoin kuin erillisen kirjanpitovelvollisen yksikön kautta, tulee voida erottaa elinkeinotoiminta voittoa tavoittelemattomasta ammatillisen koulutuksen toiminnasta.

Julkisyhteisöjä koskien Kilpailu- ja kuluttajavirasto on ohjeistanut julkisyhteisöjä kilpailuneutraliteettiin ja kirjanpidon eriyttämisvelvoitteisiin liittyen. Kilpailulain [30 d §:n](#) perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan.

<https://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/kilpailuasiat/kilpailuneutraliteetti/>

<https://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/kilpailuasiat/kilpailuneutraliteetti/kirjanpidon-eriyttamissaannoksen-soveltaminen-alkaa-1.1.2020/>

Järjestämislupaan sisältyvien toimintojen lisäksi koulutuksen järjestäjä voi myydä koulutus-, konsultointi- ja muita palveluja sekä aineita ja tarvikkeita liiketaloudellisin periaattein. Tämä toiminta on ammatillisen koulutuksen järjestäjän taloudellista toimintaa, jonka tappiota ei voida kattaa koulutuksen järjestäjälle kohdennetulla valtion rahoituksella.

En tiedä onko näistä apua tässä sanastotyössä.

Valtioneuvosto julkaisi raportin juuri. Tässä allaolevassa on myös käsitteistöä määritelty.

”Jatkuvan oppimisen markkinaehtoista koulutusta tarkastellut valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminnan hankkeemme on päättynyt ja hankkeen raportti on julkaistu. Olemme olleet teihin hankkeen aikana yhteydessä tavalla tai toisella, joten lämmin kiitos panoksestanne tämän teeman ymmärtämisessä ja tiedon kartuttamisessa. Toivottavasti raportista on myös teille iloa ja hyötyä.

Hankkeen tiedote ja linkit policy briefiin ja raporttiin:

<https://vnk.fi/-/selvitys-jatkuvan-oppimisen-markkina-on-iso-mutta-volyymien-arviointi-on-vaikeaa>

Suora linkki raporttiin:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164328/VNTEAS_2022_59.pdf?sequence=1&isAllowed=y

ystävällisin terveisin

--

Kirsi Siltanen

+358 40 667 4678 kirsi.siltanen@mdi.fi”

Yt.Seppo

Seppo Hänninen

Erityisasiantuntija

Valtionosuudet

Opetushallitus

PL 380 (Hakaniemenranta 6)

00531 Helsinki

puh. 0295 331 598

www.oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

kaupallinen koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, joka rahoitetaan siten, että *koulutustoimija* tai muu organisaatio myy järjestämänsä tai tuottamansa *koulutuksen (1)* markkinahintaan toiselle taholle

huomautus

Kaupallisessa koulutustoiminnassa koulutuksen (1) hinta määräytyy vapailla markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan, ilman hankinnan ulkopuolelta kanavoituvaa yhteiskunnan taloudellista tukea.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien sekä vapaan sivistystyön oppilaitosten maksullinen palvelutoiminta on kaupallista koulutustoimintaa, samoin kuin korkeakoulujen täydennyskoulutus. Lisäksi kaupallista koulutustoimintaa voivat harjoittaa myös koulutusjärjestelmän ulkopuoliset toimijat. (???)

Myytävän koulutuksen (1) sisältö voi noudattaa yhteiskunnan sisältöohjausta (esimerkiksi hygieniapassin suorittamiseen tähtäävä *koulutus (2)*) tai olla siitä riippumatonta.

Julkinen toimija voi järjestää *koulutuksen (2)* ja myydä sen toiselle julkiselle toimijalle: esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitos* voi myydä *kotoutumiskoulutusta* markkinahintaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY).

Julkinen toimija voi järjestää *koulutuksen (2)* ja myydä sen yksityiselle toimijalle: esimerkiksi *yliopisto* voi myydä *täydennyskoulutusta* markkinahintaan yritykselle. (Yliopiston on myytävä *koulutuksensa (2)* vähintään tuotantokustannukset kattavaan hintaan.)

Yksityisen sektorin organisaatio voi tuottaa *koulutuksen (2)* ja myydä sen julkiselle toimijalle: esimerkiksi yritys voi myydä IT-koulutuksen markkinahintaan ministeriön henkilöstökoulutukseksi.

Ks. myös *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1838

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutustoiminta](#)

OKSA-jaos 1.4.2022: Tero selvittää vst:n osalta huomautuksen "on myytävä koulutuksensa tuotantokustannukset kattavaan tai ylittävään hintaan".

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 20.4.2022: Tarvitaanko lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen maksullinen palvelutoiminta -käsite ottaa tässä kohtaa huomioon tarkemmin kuin mainitsemalla "Ks. myös maksullinen palvelutoiminta"?

OKSA-jaoksen kysymys lukiolle, ammatilliselle ja VST:lle 13.5.2022: Voiko sanoa esim. ekana huomautuksena näin [Ilmarin luonnos]: "Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien sekä vapaan sivistystyön oppilaitosten maksullinen palvelutoiminta on kaupallista koulutustoimintaa, samoin kuin korkeakoulujen täydennyskoulutus. Lisäksi kaupallista koulutustoimintaa voivat harjoittaa myös koulutusjärjestelmän ulkopuoliset toimijat." → tarkistettava lukiolta, ammatilliselta ja vst:ltä

<koulutus>

maksullinen palvelutoiminta

sv avgiftsbelagd serviceverksamhet

en fee-paying service

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen järjestäjä* perii järjestämistään palveluista maksuja ulkopuoliselta palveluiden hankkijalta

huomautus

Ulkopuolinen palveluiden hankkija voi olla esimerkiksi toinen koulutuksen järjestäjä tai julkinen tai yksityinen yhteisö.

Koulutuksen järjestäjä voi esimerkiksi myydä toiselle koulutuksen järjestäjälle *koulutusta (1)*, *tutkintoja*, osia tutkinnosta tai (ammattillisessa koulutuksessa) *tutkinnon osia*.

Esimerkiksi *ammattillisen koulutuksen järjestäjä* voi myydä toiselle ammattillisen koulutuksen järjestäjälle *ammattillisia tutkintoja ja tutkinnon osia*, niihin valmistavaa ammattillista *tutkintokoulutusta* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta*.

Vrt. *koulutuksen hankinta*.

Ks. myös *kaupallinen koulutustoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1230

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

<kieliversiointiin ammattillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 1.4.2022: onko tämä (ammattillisen ja lukion osalta) sama käsite kuin kaupallinen koulutustoiminta? Saako maksullisessa palvelutoiminnassa palveluja myydä alihintaan? Pystyykö maksulliseen palvelutoimintaan sisältymään julkista rahoitusta?

OKSA-jaos 1.4.2022 / Mikko:

Lukiolainsäädännössä tähän liittyvä lähikäsite on tilauskoulutus, josta säädetään lukiolain pykälässä 9 §. Tilauskoulutusta voi järjestää koulutuksen järjestäjä, jonka järjestämislupaan sisältyy lupa järjestää ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua International Baccalaureate -tutkintoon johtavaa koulutusta.

OKSA-sanastoluonnoksen maksullinen palvelutoiminta -käsitteen määritelmä näyttäisi kattavan mahdollisen lukiokoulutuksen järjestäjän maksullinen palvelutoiminnan.

Mahdollisesta lukiokoulutuksen järjestäjän myymästä maksullisesta palvelutoiminnasta ei säädetä lukiokoulutusta säätelevässä lainsäädännössä. Siitä säädetään Valtioneuvoston asetuksessa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 2009/1766 19 § Lukion opiskelijamäärän laskeminen <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091766>

TÄYTTÖOHJE Kustannukset, tulot ja suoritteet vuonna 2020 (valtion koulujen ja yliopistojen harjoittelukoulujen sekä järjestämislupaan saaneiden yksityisten koulutuksen järjestäjien kustannus-, tulo- ja suoritiedot lukiokoulutuksesta.) https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/k06_20.pdf

Maksullinen palvelutoiminta: Valtionosuuspohjaan ei ilmoiteta kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet koulutuksen järjestäjälle sen maksullisena palvelutoimintana järjestämistä palveluista. Maksullisessa palvelutoiminnassa koulutuksen järjestäjä perii järjestämistään koulutuksesta ja muista palveluista maksuja ulkopuoliselta palveluiden hankkijalta, kuten esim. toiselta koulutuksen järjestäjältä, julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä. Maksullista palvelutoimintaa ovat esim. koulutuksen järjestäjän myymät ruokailupalvelut ja henkilöstöruokailu sekä ensisijaisille koulutuksen järjestäjille myydyt koulutuspalvelut. Ensisijaisella koulutuksen järjestäjällä tarkoitetaan koulutuksen järjestäjää, jonka iäriestämään koulutukseen opiskelija on otettu suorittamaan tutkintoa ja iolla on oikeus

Yst. terv.

Mikko Hartikainen

Opetusneuvos

Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö -yksikkö

Kasvatus, koulutus ja osaaminen -päätoiminto

Opetushallitus PL 380 (Hakaniemenranta 6)

00531 Helsinki

puh. 029 533 1058 www.oph.fi